

RJ-Uiting 2009-1: 'Gevolgen van aanpassingen in boek 2 van het Burgerlijk Wetboek als gevolg van Richtlijn 2006/46/EG van 14 juni 2006'

Inleiding

Op 22 december 2008 is een aantal artikelen in titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd. De wijzigingen zijn het gevolg van de aanpassing van de 4e en 7de Richtlijn in Europa (Richtlijn 2006/46/EG) en zijn van toepassing op boekjaren die zijn aangevangen op of na 1 januari 2008. Deze hebben daarom direct consequenties voor enkele hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Deze RJ-Uiting trekt RJ 330 Verbonden partijen en RJK A5 Verbonden partijen in. Deze Richtlijnen zullen dit voorjaar in aangepaste vorm opnieuw worden uitgebracht. De wijzigingen zijn onmiddellijk van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2008. Tevens bevat deze RJ-Uiting de wijzigingen van de relevante wettelijke bepalingen in hoofdstuk 900 Wetteksten.

Ondanks dat de wijzigingen in de Richtlijnen onmiddellijk definitief zijn geworden, nodigt de Raad voor de Jaarverslaggeving u graag uit tot het indienen van commentaar op RJ-Uiting 2009-1. Het commentaar ziet de RJ graag uiterlijk **14 maart 2009** tegemoet.

Reacties en commentaren kunnen worden ingediend bij het RJ-secretariaat, bij voorkeur per email (rj@rjnet.nl). Ze worden door de RJ als openbare informatie behandeld en op de RJ-website gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk als vertrouwelijk moet worden aangemerkt.

Inhoud wetswijzigingen

De relevante wetswijzigingen hebben betrekking op:

- 1) Verbonden partijen, en
- 2) Niet in de balans opgenomen regelingen.

Ad 1) Verbonden partijen

Voor de implementatie van Richtlijn 2006/46/EG in de Nederlandse wet is in verband met verbonden partijen aan artikel 2:381 BW een nieuw, derde lid toegevoegd. Deze nieuwe bepaling luidt als volgt:

Vermeld wordt welke van betekenis zijnde transacties door de rechtspersoon niet onder normale marktvoorwaarden met verbonden partijen zijn aangegaan, de omvang van die transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over die transacties die nodig is voor het verschaffen van inzicht in de financiële positie van de rechtspersoon. Informatie over individuele transacties kan overeenkomstig de aard ervan worden samengevoegd, tenzij gescheiden informatie nodig is om inzicht te verschaffen in de gevolgen van transacties met verbonden partijen voor de financiële positie van de rechtspersoon. Vermelding van transacties tussen twee of meer leden van een groep kan achterwege blijven, mits dochtermaatschappijen die partij zijn bij de transactie geheel in eigendom zijn van een of meer leden van de groep.

Het Burgerlijk Wetboek definieert niet wat een verbonden partij is. Uit de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel blijkt dat moet worden uitgegaan van de definitie in de door de Europese Unie goedgekeurde IFRS. Dit begrip moet worden uitgelegd aan de hand van de definitie zoals die is opgenomen in alinea 9 van IAS 24. De huidige (Nederlandse) tekst van deze alinea is als bijlage bij deze Uiting gevoegd. Ook de huidige (Nederlandse) teksten van de andere alinea's in de IFRS waarnaar in alinea 9 van IAS 24 wordt verwezen, zijn in de bijlage opgenomen.

Kleine rechtspersonen zijn uitgezonderd van het verstrekken van deze toelichting-informatie. Vanwege deze vrijstelling is een groot deel van hoofdstuk A5 van de RJK-bundel vanaf boekjaar 2008 niet meer van toepassing. Derhalve is ook hoofdstuk A5 per direct ingetrokken.

Ook middelgrote rechtspersonen zijn vrijgesteld, behalve naamloze vennootschappen. Bij middelgrote naamloze vennootschappen mag de openbaarmaking beperkt zijn tot transacties die direct of indirect zijn aangegaan tussen de vennootschap en haar voornaamste aandeelhouders en tussen de vennootschap en de leden van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen.

De vrijstelling voor middelgrote en kleine rechtspersonen geldt niet voor beursgenoteerde vennootschappen.

De wetswijziging in verband met de toelichting over verbonden partijen zal worden verwerkt in een herzien Hoofdstuk 330 Verbonden partijen. Het huidige hoofdstuk 330, zoals opgenomen in editie 2007 en 2008 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, vervalt.

Ad 2) Niet in de balans opgenomen regelingen

In de toelichting bij de jaarrekening moet informatie worden opgenomen over zogenaamde niet in de balans opgenomen regelingen (off-balance regelingen).

In artikel 2:381 lid 2 BW is daartoe de volgende nieuwe bepaling opgenomen:

Tevens wordt vermeld wat de aard, het zakelijk doel en de financiële gevolgen van niet in de balans opgenomen regelingen van de rechtspersoon zijn, indien de risico's of voordelen die uit deze regelingen voortvloeien van betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de rechtspersoon.

De informatie wordt zowel in de enkelvoudige als in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen. Dit kan inhouden dat in de enkelvoudige jaarrekening andere informatie wordt opgenomen dan in de geconsolideerde jaarrekening.

De toepassing voor grote, middelgrote en kleine rechtspersonen en specifieke ondernemingen is als volgt:

<u>Soort</u>	<u>Vereiste toelichting</u>
Grote rechtspersoon	de <u>aard</u> , het <u>zakelijk doel</u> en de <u>financiële gevolgen</u> van niet in de balans opgenomen regelingen zoals gedefinieerd in artikel 2:381 lid 2 BW
Middelgrote rechtspersoon	de <u>aard</u> en het <u>zakelijk doel</u> van niet in de balans opgenomen regelingen zoals gedefinieerd in artikel 2:381 lid 2 BW
Kleine rechtspersoon	Geen toelichting vereist
Bank	Geen toelichting vereist ¹
Verzekeringsmaatschappij	de <u>aard</u> , het <u>zakelijk doel</u> en de <u>financiële gevolgen</u> van niet in de balans opgenomen regelingen zoals gedefinieerd in artikel 2:381 lid 2 BW

De wetswijziging in verband met de niet in de balans opgenomen regelingen zal op termijn worden uitgewerkt in een nieuwe paragraaf 2 van Hoofdstuk 390 'Overige in de toelichting op de nemen informatie'.

Wellicht ten overvloede wijzen we erop dat de vereiste toelichting inzake belangrijke niet in de balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen, zoals opgenomen in artikel 2:381 lid 1 BW onverkort van toepassing blijft.

¹ Volgens de Memorie van Toelichting is deze vrijstelling opgenomen omdat banken een eigen regime hebben (het Besluit jaarrekening banken). Dit Besluit jaarrekening banken is ongewijzigd gebleven.

Bijlage bij RJ-Uiting 2009-1

Definities in IFRS (vertaling 2008, uitgegeven door Kluwer)

IAS 24.9

Verbonden partij

Een partij is met een entiteit verbonden indien:

- (a) de partij, direct of indirect via een of meer tussenpersonen:
 - (i) zeggenschap uitoefent over de entiteit, onder zeggenschap staat van de entiteit, of gezamenlijk met de entiteit onder zeggenschap staat van een derde (waaronder moedermaatschappijen, dochter- en zusterondernemingen);
 - (ii) een belang heeft in de entiteit die de partij een invloed van betekenis geeft over de entiteit; of
 - (iii) gezamenlijke zeggenschap uitoefent over de entiteit;
- (b) de partij een geassocieerde deelneming is van een entiteit (zoals gedefinieerd in IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen);
- (c) de partij een joint venture is waarin de entiteit een deelnemer is (zie IAS 31 Belangen in joint ventures);
- (d) de partij behoort tot de managers die sleutelposities innemen in de entiteit of haar moedermaatschappij;
- (e) de partij een nauwe verwant is van een natuurlijke persoon naar wie onder (a) of (d) wordt verwezen;
- (f) de partij een entiteit is waarover zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis wordt uitgeoefend, of waarvoor belangrijk stemrecht, hetzij op directe of indirecte wijze, in een dergelijke entiteit berust op natuurlijke personen naar wie onder (d) of (e) wordt verwezen; of
- (g) de partij een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding van de entiteit is, of van enige andere entiteit die een verbonden partij is van die entiteit.

IAS 28.2

Een ***geassocieerde deelneming*** is een entiteit, met inbegrip van een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid zoals een personenvennootschap, waarin de investeerder invloed van betekenis heeft en die geen dochteronderneming of belang in een joint venture is.

IAS 31.3

Een ***joint venture*** is een contractuele overeenkomst waarbij twee of meer partijen een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijke zeggenschap hebben.

Hoofdstuk 900 Wetteksten

Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is met ingang van 1 januari 2008 als volgt gewijzigd:

- A Artikel 381 wordt als volgt gewijzigd:
1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.
 2. Er worden twee leden toegevoegd, die luiden:
 2. Tevens wordt vermeld wat de aard, het zakelijk doel en de financiële gevolgen van niet in de balans opgenomen regelingen van de rechtspersoon zijn, indien de risico's of voordelen die uit deze regelingen voortvloeien van betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de rechtspersoon.
 3. Vermeld wordt welke van betekenis zijnde transacties door de rechtspersoon niet onder normale marktvoorwaarden met verbonden partijen zijn aangegaan, de omvang van die transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over die transacties die nodig is voor het verschaffen van inzicht in de financiële positie van de rechtspersoon. Informatie over individuele transacties kan overeenkomstig de aard ervan worden samengevoegd, tenzij gescheiden informatie nodig is om inzicht te verschaffen in de gevolgen van transacties met verbonden partijen voor de financiële positie van de rechtspersoon. Vermelding van transacties tussen twee of meer leden van een groep kan achterwege blijven, mits dochtermaatschappijen die partij zijn bij de transactie geheel in eigendom zijn van een of meer leden van de groep.
- B In artikel 391 lid 5 komt de tweede volzin te luiden: Deze voorschriften kunnen in het bijzonder betrekking hebben op naleving van een in de algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gedragscode en op de inhoud, de openbaarmaking en het accountantsonderzoek van een verklaring inzake corporate governance.
- C Aan artikel 393 lid 5 wordt, onder verlettering van onderdeel e tot f, een onderdeel toegevoegd, dat luidt:
- e. een vermelding van de gebleken tekortkomingen naar aanleiding van het onderzoek overeenkomstig lid 3 of het jaarverslag overeenkomstig deze titel is opgesteld en of de in artikel 392 lid 1, onder b tot en met g, vereiste gegevens zijn toegevoegd.
- D In artikel 396 lid 5 komt de laatste volzin te luiden: De artikelen 380, 381 leden 2 en 3, 381b, aanhef en onder a, en 383 lid 1 zijn niet van toepassing.
- E In artikel 397 wordt, onder vernummering van de leden 6 en 7 tot leden 7 en 8, een lid ingevoegd, dat luidt:
6. De informatie die ingevolge artikel 381 lid 2 moet worden vermeld, wordt beperkt tot informatie over de aard en het zakelijk doel van de aldaar genoemde regelingen. Artikel 381 lid 3 is niet van toepassing, tenzij de rechtspersoon een naamloze vennootschap is, in welk geval de vermelding als bedoeld in artikel 381 lid 3 beperkt is tot transacties die direct of indirect zijn aangegaan tussen de vennootschap en haar voornaamste aandeelhouders en tussen de vennootschap en haar leden van het bestuur en van de raad van commissarissen.

- F Artikel 421 lid 4 wordt als volgt gewijzigd:
1. De zinsnede «Artikel 381, eerste volzin» wordt vervangen door: Artikel 381 lid 1, eerste volzin.
 2. Aan het lid wordt een zin toegevoegd, die luidt: Artikel 381 leden 2 en 3 is niet van toepassing.